

Kryteria oceny ofert

W praktyce udzielania zamówień publicznych na odbiór lub zagospodarowanie odpadów bardzo często niedocenianym elementem są kryteria oceny ofert.

Ich bagatelizowanie może utrudniać wykonawcom dostęp do zamówienia oraz preferować oferty, które być może są najkorzystniejsze, ale tylko formalnie.

Najkorzystniejsza oferta

W myśl przepisów Ustawy z 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych¹ (P.z.p.) zamawiający wybiera najkorzystniejszą ofertę na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w dokumentach zamówienia. Najkorzystniejsza oferta to ta, która przedstawia najkorzystniejszy stosunek jakości do ceny lub kosztu albo oferta z najniższą ceną lub kosztem.

Kryteria oceny ofert i ich opis powinny być opisane w sposób jednoznaczny i zrozumiały oraz umożliwiać weryfikację i porównanie poziomu oferowanego wykonania przedmiotu zamówienia na podstawie informacji przedstawianych w ofertach (art. 240 ust. 1 i 2 P.z.p.).

Kryteria powinny więc odnosić się do jakości i promować to, co rzeczywiście najlepsze. Utraćło się bardzo uproszczone twierdzenie, że naruszeniem uczciwej konkurencji jest sytuacja, gdy tylko jeden dostępny na rynku podmiot spełnia wymagania, a nie jest, gdy co najmniej dwa podmioty spełniają wymagania opisu przedmiotu zamówienia. Tę twierdzenia nie należy traktować jako prawdy bezwzględnej.

Dotyczy to w szczególności nowoczesnych rozwiązań technicznych. W takim wypadku, gdy najnowocześniejszy na rynku produkt potrzebny do realizacji zamówienia pozostaje w dyspozycji tylko jednego podmiotu, realizacja zasady konieczności uwzględniania dwóch podmiotów nie prowadziłaby wcale do uczciwej konkurencji, ale do tzw. równania w dół. Promowałoby to stosowanie rozwiązań starszych, nieefektywnych, na przykład przez przyznawanie punktów w kryterium oceny ofert pojazdów o niższych normach emisji spalin. W istocie nie doprowadziłoby to do wyboru oferty najkorzystniejszej, która powinna przedstawiać najkorzystniejszy stosunek jakości do ceny.

Wpływ na konkurencyjność

Kryteria oceny ofert mają olbrzymi wpływ na konkurencyjność postępowania. Od tego, w jaki sposób zamawiający ukształtuje ostateczne kryteria oceny ofert, zależy zapewnienie wymaganej prawem konkurencyjności w postępowaniu. Niestety wielu zamawiających bagatelizuje ten fakt, wychodząc z błędnego założenia, że tylko warunki udziału w postępowaniu mogą wpływać na ograniczenie konkurencji w postępowaniu, zamykając drogę do złożenia w nim oferty.

Zamawiający powinien przekonać się na podstawie złożonej oferty, że zamówienie zostanie wykonane należycie i zgodnie z jego potrzebami, ale również zapobiegnie ewentualnym patologiom polegającym na składaniu gołosłownych deklaracji przez podmioty niewiarygodne, niemające zamiaru dochować przyjętych zobowiązań. Dlatego, choć przepisy tego nie zabraniają i taka praktyka jest stosunkowo częsta, należy raczej unikać kryteriów oceny ofert, które bazują wyłącznie na deklaracjach wykonawców.

Kiedy natomiast zamawiający stosuje kryteria weryfikowane oświadczeniem wykonawcy, to powinien szerzej opisywać zasady oceny w takim kryterium. W uchwale KIO/KD 15/23 z 22 września 2023 r. Izba orzekła: „W przypadku kryteriów niewymiernych dopuszczających pewien subiektywizm oceny – opis sposobu oceny powinien być szerszy, opisowy, jednoznaczny i wyczerpujący, umożliwiający wykonawcom przygotowanie konkurencyjnych ofert”.

Język zamówień

Przy opisywaniu kryteriów ważne jest, by mówić językiem danej branży, co jest szczególnie istotne w branży komunalnej. Jak wskazują autorzy „Komentarza do PZP” pod red. H. Nowaka i M. Winiarza², podstawowym warunkiem zachowania przejrzystości postępowania jest nie tylko jednoznaczne określenie kryteriów oceny ofert, ale również jednoznaczne określenie, co w ramach danego kryterium będzie oceniane i w jaki sposób ta ocena będzie następować. Chodzi o to, by wykonawcy bez zbędnego wysiłku mogli zorientować się i wziąć pod uwagę przy przygotowywaniu ofert, jakie są oczekiwania zamawiającego względem ofert składanych w postępowaniu, w szczególności, w jaki sposób oferty będą oceniane. Naturalnym jest rozumienie specyficznych dla branży pojęć, takich jak „recykling” czy „odzysk”, tak jak są zdefiniowane w ustawie o odpadach. Jeżeli już wprowadzamy odmienne od powszechnego rozumienie pojęcia, powinniśmy zdefiniować je w dokumentach zamówienia.

Tomasz Miś

radca prawny, Kancelaria ORSO

członek Rady Programowej Izby Branży Komunalnej

ŹRÓDŁA

1. Ustawa z 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (DzU z 2019 r. poz. 2019).
2. https://www.uzp.gov.pl/_data/assets/pdf_file/0028/49852/Komentarz-Prawo-zamowien-publicznych.pdf (dostęp: 22.05.2024).